

Kommunernas behov
av stöd vid krisberedskap
inom hälsoskydd och
objektinriktat smittskydd

Enkätundersökning 2004

Socialstyrelsen klassificerar sin utgivning i olika dokumenttyper. Detta är en *Lägesbeskrivning*. Det innebär att den innehåller redovisning och analys av kartläggningar och andra former av uppföljning av lagstiftning, verksamheter, resurser mm som kommuner, landsting och enskilda huvudmän bedriver inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, hälso- skydd och smittskydd. Den kan utgöra underlag för myndighetens ställningstaganden och ingå som en del i större uppföljningar och utvärderingar av t.ex. reformer och fördelning av stimulansmedel. Socialstyrelsen svarar för innehåll och slutsatser

Artikelnr 2005-131-43

Publicerad www.socialstyrelsen.se, december 2005

Förord

Socialstyrelsen vill förbättra sin tillsynsvägledning för miljönämnder/ miljökontor. Därför genomfördes en enkätundersökning.

Syftet var att ta reda på vilket stöd som kommunernas miljönämnd/miljökontor anser sig vara i behov av från Socialstyrelsen. Undersökningen gällde krisberedskap inom hälsoskydd och objektinriktat smittskydd.

Miljönämnden/miljökontoren har viktiga roller vid allvarliga händelser t.ex. vid långa elavbrott, översvämningar och förorenat dricksvatten, utbrott av objektburen smitta och spridning av kemikalier eller radioaktivitet.

Den 1 januari 2003 trädde en ny lag i kraft som reglerar hanteringen av extraordinära händelser hos kommuner och landsting (SFS 2002:833). Andra viktiga lagar för hälsoskydd och objektbunden smitta är miljöbalken (SFS 1998:808), livsmedelslagen (SFS 1971:511) och nya smittskyddslagen (SFS 2004:168).

Undersökningen har planerats och genomförts med stöd av en referensgrupp som bestod av:

Iréne Andersson, Socialstyrelsens hälsoskydds-enhet

Anders Bergwall, Krisberedskapsmyndigheten

Inger Riesenfeld-Örn, Socialstyrelsens smittskydds-enhet

Eva Sköld, Socialstyrelsen, Enheten för krisberedskap, projektledare

Håkan Wahren, Wahren Konsulter

Undersökningen visar att det finns behov av olika slags stöd i form av underlag för krisberedskapsplanering, övningsmetodik med exempel på scenarier, uppdatering av Socialstyrelsens Beredskapshandbok – hälsoskydd och objektinriktat smittskydd samt uppföljning med konferenser/utbildning.

Socialstyrelsen avser att genomföra följande åtgärder som stöd för miljökontorens krisberedskapsplanering:

- Vägledning för miljökontorens krisberedskapsplanering i form av mallar/checklistor
- Upprätta övningshandledning med scenarier
- Uppdatering av Socialstyrelsens Beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd
- Genomförande av konferenser.

Per Kulling

Enhetschef

Enheten för krisberedskap

Innehåll

<i>Förord</i>	3
<i>Sammanfattning</i>	7
<i>Syfte</i>	8
<i>Urval och genomförande</i>	9
<i>Resultat - frågor och svar</i>	10
<i>Diskussion och bedömningar</i>	19
<i>Förslag</i>	21
<i>Litteratur</i>	22
<i>Bilaga – följebrev till enkäten</i>	23

Sammanfattning

Undersökningen syftade till att ta reda på miljönämndens/miljökontorens behov av stöd från Socialstyrelsen. Frågorna gällde krisberedskap inom hälsoskydd och objektinriktat smittskydd.

Enkäter har skickats ut till 30 kommuners miljönämnder. Frågor och sammanfattning av svar redovisas i denna rapport. Resultaten visar att miljökontoren behöver olika slags stöd från Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen planerar följande åtgärder som stöd för miljönämndens/miljökontorens krisberedskapsplanering:

- Vägledning för miljökontorens krisberedskapsplanering i form av mallar/checklistor
- Övningshandledning med scenarier
- Uppdatering av Socialstyrelsens Beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd – (Denna läggs därefter ut på Socialstyrelsens webbsida)
- Kunskapsspridning i samband med konferenser.

Syfte

Socialstyrelsen vill förbättra sin tillsynsvägledning för miljönämnder/ miljökontor. Därför gjordes en enkätundersökning.

Syftet var att ta reda på vilket stöd från Socialstyrelsen som kommunernas miljönämnder/miljökontor anser sig vara i behov av. Undersökningen gällde krisberedskap inom hälsoskydd och objektinriktat smittskydd.

Miljönämnderna/miljökontoren har viktiga roller vid allvarliga kriser t.ex. vid långa elavbrott, översvämningar och förorenat dricksvatten, utbrott av objektburen smitta och spridning av kemikalier eller radioaktivitet.

Den 1 januari 2003 trädde en ny lag i kraft som reglerar hanteringen av extraordinära händelser hos kommuner och landsting (SFS 2002:833). Andra viktiga lagar för hälsoskydd och objektbunden smitta är miljöbalken (SFS 1998:808), livsmedelslagen (SFS 1971:511) och nya smittskyddslagen (SFS 2004:168).

Urval och genomförande

Socialstyrelsen genomförde en enkätundersökning i samråd med Krisberedskapsmyndigheten och efter samråd med Svenska Kommunförbundet. Enkäten gick ut till ett stratifierat urval av 30 kommuner. En kommun har inte svarat.

Följande kommuner har svarat på enkäten:

Små kommuner (<15.000 invånare):

Arjeplog, Bengtsfors, Grästorp, Hammarö, Hjo, Orsa, Trosa, Ydre och Åmål.

Medelstora kommuner (15.000 – 50.000 invånare):

Alvesta, Boden, Falköping, Kiruna, Kumla, Lindesberg, Skara, Strängnäs, Timrå och Ängelholm.

Stora kommuner (>50.000 invånare):

Gävle, Haninge, Huddinge, Luleå, Lund, Stockholm, Trollhättan, Umeå, Uppsala och Östersund.

Enkäterna har kompletterats med telefonintervjuer i sex kommuner.

Undersökningen har planerats och genomförts med stöd av en referensgrupp som bestod av:

- Iréne Andersson, Socialstyrelsens hälsoskydds-enhet
- Anders Bergwall, Krisberedskapsmyndigheten
- Inger Riesenfeld-Örn, Socialstyrelsens smittskydds-enhet
- Eva Sköld, Socialstyrelsens enhet för krisberedskap, projektledare
- Håkan Wahren, Wahren Konsulter.

Enkäter och intervjuer gjordes under september–november 2004.

Resultat - frågor och svar

Resultaten redovisas som en enkel sammanställning fråga för fråga tillsammans med de kommentarer som kommunerna lämnat.

Fråga 1 Erfarenhet av allvarliga kriser

- Har miljökontoret någon erfarenhet av allvarliga kriser?
- Om ja vilken typ av händelse och när inträffade den?

Ja	Nej	Summa
16	14	30

Kommentar:

Miljökontoren anger att de har varierande grad av erfarenhet av allvarliga kriser, t.ex. vattensmitta med 10 000 personer drabbade 1988, 1993. Åsknedslag i vattenledningen från Vättern orsakade veckolångt avbrott för vattenförsörjningen vid två tillfällen i slutet av 1980-talet, översvämningar 1989, 1999, 2000, 2004, salmonellautbrott 1976, 1999, 2003, klorgasutsläpp 2002, jordskred 1997, åsknedslag 1980, samt radioaktivt nedfall 1986.

Fråga 2 a Finns det en aktuell krisberedskapsplan för hälsoskydd?

Ja	Nej	Summa
18	12	30

- 1993	1993 - 1995	1995 - 1999	2000 - 2004	2005 -	Summa
1	-	3	13	1	18

Kommentar:

Av krisberedskapsplanerna framgår att de flesta är uppdaterade från år 2001 och framåt och att det dessutom pågår översyn av planer. Anmärkningsvärt att så många miljökontor inte har en aktuell krisberedskapsplan för hälsoskydd.

170 av 290 kommuner har en plan för miljö- och hälsoskydd för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten (KBM).

Fråga 2 b Finns en aktuell epidemiberedskapsplan för kommunen?

Ja	Nej	Summa
11	19	30

Okänt år	- 1993	1993-1995	1996-1999	2000-2004	2005 -	Summa
3	1	-	1	5	1	11

Kommentar:

Av epidemiberedskapsplanerna är 6 planer från 2002 och framåt. Dessutom pågår arbete med översyn av planer. OBS! Vid ett miljökontor har olika avdelningar skilda uppfattningar om huruvida det finns en aktuell epidemiberedskapsplan.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

a. Kommunens ledning?

Ja	Nej	Summa
23	6	29

Kommentar:

258 av 290 kommuner har beredskapsplaner för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

b. Kommunens information?

Ja	Nej	Summa
21	8	29

Kommentar:

246 av 290 kommuner har en informationsplan för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

c. Vatten och avlopp?

Ja	Nej	Summa
21	8	29

Kommentar:

184 av 290 kommuner har en plan för dricksvattenförsörjning för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

d. Räddningstjänst?

Ja	Nej	Summa
18	11	29

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

e. Skola/Förskola?

Ja	Nej	Summa
10	19	29

Kommentar:

182 av 290 kommuner har en plan för skolverksamheten för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

f. Socialtjänst?

Ja	Nej	Summa
10	19	29

Kommentar:

Av svaren framgår att arbete pågår med krisberedskapsplaner för socialtjänst. För hälsoskyddet är det viktigt att beakta i socialtjänstens planer. Cirka 2/3 av miljökontoren förefaller att inte ha gjort detta.

191 av 290 kommuner har en plan för vård och omsorgsverksamheten för år 2003 enligt Krisberedskapsmyndigheten.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

g. Landstingets epidemiberedskapsplan?

Ja	Nej	Summa
14	15	29

Kommentar:

Det är anmärkningsvärt att hälften av miljökontoren inte har tagit del av landstingets epidemiberedskapsplan med tanke på miljökontorens tydliga ansvar för objektburen smitta.

Fråga 3 Har miljökontoret tagit del av krisberedskapsplaner för:

h. Andra krisberedskapsplaner (t ex plan för elavbrott)?

Ja	Nej	Vet ej	Summa
8	19	1	28

Kommentar:

Exempel på andra planer: Elavbrott (3 kontor), miljöolycka, radioaktiv smitta, dammhaveri (ett och samma miljökontor), IT-kommunikation, industri, äldre och handikappomsorg.

Fråga 4 Samverkan

Har miljökontoret regelbundet samarbete med andra när det gäller krisberedskap (t.ex. vatten och avlopp, räddningstjänst m.fl. alternativt också med andra kommuner eller med landsting respektive länsstyrelser)?

Ja	Nej	Summa
22	6	28

Kommentar:

Flertalet miljökontor har ett formaliserat samarbete med *övriga aktörer* såsom va- och avfallskontor, tekniska förvaltningen, räddningstjänst, smittskydds- läkare m.fl. och länsstyrelse. Ett miljökontor anger dessutom att de har ett samarbete med försvarsmakten.

Ett flertal miljökontor nämner även *olika samverkansgrupperingar* såsom RASP-gruppen i kommunen när det gäller smittskydd, vatten och avlopp samt räddningstjänst, säkerhetsgrupp, riskhanteringsgrupp, ROSA-projekt (risk- och sårbarhetsanalyser) där kriser och beredskap analyseras, grupp för extraordinär händelse, grupp för förebyggande av olyckor, miljö- och va-grupp.

Samarbetet omfattar allt från vattenförsörjning och bräddning av reningsverk, otjänligt vatten, kemolyckor, radioaktivt nedfall, matförgiftningar, oljeläckage, strömavbrott m.m. Samarbete sker exempelvis vid upprättande av planer, utbyte av information, utbildningar och övningar.

Fråga 5 Utbildning

a. Har miljönämndens ledamöter erbjudits information/utbildning för att kunna hantera allvarliga kriser?

Ja	Nej	Summa
6	22	28

Kommentar:

En kommun anger att de fått erbjudande om utbildning via länsstyrelsen, däremot är det oklart om de deltagit eller inte.

b. Har miljökontorets personal erbjudits information/utbildning för att kunna hantera allvarliga kriser?

Ja	Nej	Summa
19	9	28

Kommentar:

Exempel på information/utbildning:

Utbildningens omfattning

Några miljökontor anger att de fått utbildning/information vad gäller extraordinära händelser, krisledning och i hela miljönämndens kompetensområde.

Andra miljökontor har fått information för att upprätta kommunala beredskapsplaner och utbildningsinsatser kring informationsberedskap.

Några miljökontor svarar att det endast är miljöchefen tillsammans med kommunledning och säkerhetsansvarig i kommunen som fått information/utbildning. Ett annat miljökontor anger att det endast är den speciella beredskapsgruppen för miljöanknuten händelse som har fått utbildning/information.

Övningar

Tio miljökontor anger att de har medverkat i regionala beredskapsövningar/krisberedskapsövningar, brandskyddsövningar samt att de deltagit i beredskapsdagar och seminarier som Krisberedskapsmyndigheten har arrangerat.

Fråga 6 Övningar

a. Har miljökontoret genomfört egna övningar?

Ja	Nej	Summa
7	22	29

År	- 1993	1993 - 1995	1996 - 1999	2000 - 2004	Summa
Antal	1	-	1	6	8

Kommentar:

Exempel på övningar: Elavbrott, vattenutbrott, tankbilsolycka, smittskydd, brandövning och även deltagande i Barents rescue år 2001. De flesta övningar har genomförts från år 2000 och framåt.

b. Har miljökontoret deltagit i kommunala ledningsövningar?

Om ja vilken typ av scenario (t ex rollspel, seminarieform) samt senaste år för övning?

Ja	Nej	Summa
23	6	29

Kommentar:

Exempel på scenarier: Snöoväder som orsakat elavbrott (flera övningar med elavbrott), tankbilsolycka med gas, atomubåtshaveri, otjänligt vatten, dricksvattenproblem, (flera övningar har vattenscenario) kärnteknisk olycka, ammoniakutsläpp, matförgiftning m fl. Övervägande delen av övningarna har skett från år 2002 och framåt.

Fråga 7 Socialstyrelsen gav 1999 ut "Beredskapshandbok för Hälso-skydd och objektinriktat smittskydd".

a. Används beredskapshandboken idag?

Ja	Nej	Summa
9	20	29

Kommentar:

Några miljökontor anger att man glömt bort beredskapshandboken. Enkäten fick en person att återupptäcka handboken.

b. Finns intresse av att Socialstyrelsen uppdaterar beredskapshandboken?

Ja	Nej	Vet ej	Summa
19	2	3	24

Kommentar:

Fem miljökontor kände inte till handboken.

c. Vad är bra respektive vad kan förbättras i handboken?

Kommentar:

Fem miljökontor har kommit med idéer om vad boken kan innehålla.

Uppdatering av t.ex. litteraturhänvisningar och utredningar anses vara värdefullt. Avsnitt om terrorverksamhet och radioaktivitet bör också ingå.

För övrigt anger miljökontoren att handboken har en bra indelning, innehåller bra information och är lättläst, bra med checklistor. Handbokens bredd med många praktiska tips är värdefull i samband med krisberedskapsplaner.

18 miljökontor har ej besvarat frågan, 3 miljökontor vet ej.

Fråga 8 Finns behov av stöd från Socialstyrelsen för att underlätta miljökontorens arbete med hantering av allvarliga kriser?

Ja	Nej	Summa
24	4	28

Kommentar:

Ett miljökontor har inte besvarat frågan.

Flertalet miljökontor påpekar behovet av stöd i form av handbok/handledningsmaterial/vägledning. De önskar sig:

- diskussionsunderlag
- checklistor
- förslag på övningar/scenarier
- kurser i information vid kriser
- kunskapsunderlag för vad som kan hända
- hjälp med upprättande/revidering av krisberedskapsplaner
- goda exempel på planer
- tips på vad som bör tas med i planen för extraordinära händelser
- seminarier där både kommuner, landsting och länsstyrelse medverkar för att få inblick i varandras arbete och ansvar

När det gäller *smittskydd* föreslås ett återinförande av

- fältepidemiologiska grupper inom landsting bestående av infektionsläkare, veterinär och hälsoskyddsinspektör
- regelbunden träning i rollspel och olika scenarier, smittrening, vattenburna utbrott, m.m

Bättre samarbete mellan Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet skulle underlätta miljökontorens arbete inom smittskydd.

Nedan följer de svar som miljökontoren/motsvarande lämnade på frågorna

- Möjligheten att direkt konsultera Socialstyrelsen när en kris inträffar. Erbjudna Miljö- och hälsoskyddsnämnderna utbildningar om hantering av allvarliga kriser
- Handböcker
- Checklistor – vad man skall tänka på
- Miljökontorets ansvar ställt mot övriga aktörer
- Förslag på hur man på egen hand genomför övningar, rollspel etc. Handledningsmaterial, filmer, diskussionsunderlag m.m.
- Vägledning, checklistor m.m. så varje kontor inte sitter och försöker uppfinna hjulet utan att det kommer mer från centralt håll så att vi arbetar likartat. Det resulterar dessutom i att det är lättare att ta fram statistik i hur händelsen hanterades, erfarenheter m.m.
- Stötta kontoren i genomförande av revidering av beredskapsplaner. Kan gärna ske i samarbete med länsstyrelserna. Miljökontoren är i allmänhet underbemannade i förhållande till det omfattande tillsynsansvar som finns och då är krisberedskapsplanering sådant som gärna skjuts på framtiden
- Kortfattad handbok
- Checklistor för olika situationer, förslag på övningar, scenarier, kurser i information vid kriser. Kunskapsunderlag för vad som kan hända. Goda exempel på planer och samarbete. Tips på vad som bör tas med i planen för extraordinära händelser. Seminarier där både kommuner, landsting och länsstyrelse medverkar för att få bättre inblick i varandras jobb och ansvar. Helst snabbt också eftersom alla håller på med sina planer nu
- Tillgång till fakta
- Fler utbildningar behövs
- Aktuell information inom olika områden
- Svårt att säga eftersom vi inte haft vad vi betraktar som allvarliga kriser
- Revidera krisberedskapsplanen för hälsoskydd
- Anordna regionala kurser när nya planer skall göras – konferenser med miljökontoren som målgrupp? Visa upp och ge exempel!

- Smittskydd genom ett återinförande av tidigare system med fältepidemiologiska gruppen i landstingen bestående av infektionsläkare, veterinär och hälsoskyddsinspektör. Dessa grupper kallades regelbundet in för kurs med träning i rollspel och olika scenarier, smittrening, vattenburna utbrott m. m. Bättre samarbete mellan Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet skulle helt klart underlätta miljökontorens arbete inom smittskyddet
- Kompetens, samlande av kunskap, exempel på bra rutiner m.m.

Fråga 9 Övriga kommentarer

Kommentar:

Fem miljökontor har lämnat följande kommentarer:

En kommun har anställt en *säkerhetssamordnare* som finns placerad på räddningstjänsten. Hans uppgift är även att hålla i krisberedskapsplanerna.

Då vi *inte haft några* större allvarliga kriser så är det *svårt att bedöma* om behov finns.

Hälsoskydd är lägst prioriterat för närvarande p.g.a. av brist på personal. Diskussioner förs om *sammanslagning av flera miljökontor*.

Diskussion och bedömningar

Svaren visar att det behövs ett fortsatt stöd till miljökontoren från Socialstyrelsen. Beredskapsaspekterna på hälsoskydd och objektinriktat smittskydd behöver aktualiseras.

Kommunernas miljökontor önskar olika slags stöd:

- Underlag för krisberedskapsplanering i form av mallar och checklistor
- Scenarier och övningsmetodik anpassad för miljökontoren
- Handbok
- Kurser, konferenser och annan utbildning
- Akut hjälp med rådgivning från Socialstyrelsen.

Underlag/mall för krisberedskapsplanering

Socialstyrelsen vill understryka att det är planeringsprocessen på miljökontoret och diskussionen med andra kommunala förvaltningar, kommunledningen och landstingets smittskyddsenheter som är det väsentliga arbetet. Krisberedskapsplanen kan ses som ett kvitto på arbetet och en checklista i den akuta situationen.

Miljökontorens arbete med att själva utforma krisberedskapsplaner underlättas med en tydligt strukturerad mall.

Det finns exempel på bra beredskapsplaner från miljökontoren som är anpassade till deras roll och till lagen om extraordinära händelser. En väsentlig del i en mall för sådana beredskapsplaner är att klara ut vem som gör vad, delegation av beslut, särskilt viktiga händelser som misstänkt objektburen smitta, olje- och kemikalieolyckor, elavbrott etc.

Scenarier och övningsmetodik

Scenarier och övningar för miljökontorens personal bör ge önskvärd träning och inte minst en god mental beredskap. Övningar är också ett sätt att pröva vad miljökontorens planer går för.

KBM driver utbildning av övningsledare i kommunerna och Livsmedelsverket har låtit ta fram scenarier kompletterade med hur va-ansvariga och miljökontor kan lägga upp egna övningar.

Erfarenheter av extraordinära händelser eller liknande händelser som berör hälsoskydd och smittskydd är begränsade inom miljökontoren. Dessa händelser kan dessutom ligga långt tillbaka i tiden.

Någon form av handbok

Socialstyrelsen har givit ut *Beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd* – 1999. Undersökningen visar att Beredskapshandboken är dåligt känd på miljökontoren men att de samtidigt efterlyser en sådan handbok.

När det gäller handboken så bör den revideras/uppdateras och läggas ut på Socialstyrelsens webbsida.

Kurser, konferenser och annan utbildning

Miljö- och hälsoskyddsinspektörernas fyraåriga grundutbildning vid Umeå universitet innehåller vissa moment som har direkt koppling till hälso- och smittskyddets beredskap. Dessutom har Umeå universitet tidigare anordnat särskilda 5-poängs kurser i katastrofhygien.

Totalförsvarets hälsoskyddsförbund har en veckokurs på Fårö, Gotland som är klart inriktat mot hälsoskydd inom förvaret samt en veckokurs på Vårdö i internationellt arbete – livsmedel, miljö- och hälsoskyddsproblem etc. Dessa veckokurser drivs inom ramen för frivillig befälsutbildning.

Båda kurserna är populära men antalet platser är begränsat. De räcker inte till för alla som vill gå. Flera miljökontor önskar kurser, konferenser eller annan utbildning. Det kan dock vara svårt att delta med nuvarande arbetsbelastning och bemanning på miljökontoren.

Livsmedelsverket (SLV) ordnar regionala temadagar om säkrare vattenförsörjning för va-ansvariga, miljökontor, smittskyddsenheter m.fl. Temadagarna kan kompletteras med de delar av hälso- och smittskyddet som framför allt har koppling till vattenfrågor och objektinriktat smittskydd. SLV:s temadagar vänder sig till stor del till samma målgrupp som Socialstyrelsen.

Akut hjälp med rådgivning från Socialstyrelsen

Socialstyrelsen väntas kunna hjälpa miljökontoren med rådgivning i akuta situationer. Sådan rådgivning har bl. a. varit aktuell i samband med det radioaktiva nedfallet efter kärnkraftshaveriet i Tjernobyli och efter föroreningen av privata vattentäkter med akrylamid på Hallandsåsen. Enligt vår bedömning bör Socialstyrelsen kunna hjälpa miljökontoren även framdeles. Både direkt via enheterna för hälsoskydd och krisberedskap samt vid akuta lägen genom tjänsteman i beredskap (TiB).

Förslag

Socialstyrelsen föreslår följande åtgärder som stöd för miljönämndens/ miljökontorens krisberedskapsplanering:

- Vägledning för miljökontorens krisberedskapsplanering i form av mallar/checklistor
- Övningshandledning med scenarier
- Uppdatering av Socialstyrelsens beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd
- Kunskapsspridning i samband med konferenser.

Planering för fortsatt arbete under år 2005

Socialstyrelsen planerar följande åtgärder som stöd för miljönämndens/ miljökontorens krisberedskapsplanering:

- Vägledning för miljökontorens krisberedskapsplanering i form av mallar/checklistor, hösten 2005
- Upprätta övningshandledning med scenarier, hösten 2005
- Uppdatering av Socialstyrelsens Beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd (denna läggs preliminärt ut på Socialstyrelsens webbplats under 2006)
- Genomförande av fyra konferenser tillsammans med Livsmedelsverket under 2005. Konferenserna genomförs den 11–12 maj i Umeå, 25–26 maj i Lund, 5–6 oktober i Göteborg samt den 12–13 oktober i Stockholm.

Litteratur

Beredskapshandbok – Hälsoskydd och objektinriktat smittskydd, Socialstyrelsen, 1999

Pröva med att öva! –Handledning och scenarier för kommunal dricksvattenförsörjning, Livsmedelsverkets arbetshandling, 2002

Bilaga – följebrev till enkäten

Som ett led i att förbättra vår tillsynsvägledning genomför Socialstyrelsen en enkätundersökning som riktar sig till miljönämnd/miljökontor. Se bilaga.

Syftet är att ta reda på vilket stöd som kommunernas miljönämnd/miljökontor anser sig vara i behov av från Socialstyrelsen, när det gäller krisberedskap inom hälsoskydd och objektinriktat smittskydd. Vi avser att senare återkomma med förslag på vad Socialstyrelsen har för möjlighet att åtgärda dessa behov.

Miljönämnden/miljökontoret har viktiga roller vid allvarliga kriser t.ex. vid långa elavbrott, översvämningar och förorenat dricksvatten, utbrott av smittsamma sjukdomar och spridning av kemikalier eller radioaktivitet.

Den 1 januari 2003 trädde en ny lag i kraft som reglerar hanteringen av extraordinära händelser hos kommuner och landsting (SFS 2002:833). Andra viktiga lagar är miljöbalken (SFS 1998:808), livsmedelslagen (SFS 1971:511) och nya smittskyddslagen (SFS 2004:168).

Socialstyrelsen genomför undersökningen i samråd med Krisberedskapsmyndigheten och efter samråd med Svenska Kommunförbundet.

Svar på enkäten önskas senast den 11 oktober till Socialstyrelsen, Eva Sköld, Box 4106, 203 12 Malmö. Glöm inte att fylla i ansvarig persons namn, telefonnummer och e-postadress, så att vi har möjlighet att ställa kompletterande frågor per telefon.

Eventuella frågor besvaras av Eva Sköld, Enheten för krisberedskap, eva.skold@socialstyrelsen.se tfn 040-10 79 87 eller Iréne Andersson, Hälsoskyddsenheten, irene.andersson@socialstyrelsen.se tfn 08-555 536 72.

Med vänlig hälsning

Per Kulling
Medicinalråd, enhetschef

Bilaga:
Enkät

Sändlista

Miljönämnderna/miljökontoren i

Hammarö, Grästorp, Åmål, Trosa, Orsa, Arjeplog, Bengtsfors, Yrde, Laxå, Hjo, Skara, Strängnäs, Timrå, Ängelholm, Falköping, Kiruna, Lindesberg, Alvesta, Kumla, Boden, Umeå, Stockholm, Lund, Östersund, Trollhättan, Gävle, Huddinge, Uppsala, Luleå, Haninge.

För kännedom

Svenska Kommunförbundet (varav 1 ex till Arne Edholm)

Krisberedskapsmyndigheten

Länsstyrelserna i AB, C, D, E, G, M, O, S, T, W, X, Y, Z, AC, BD - län (1 ex vardera till hälsoskyddsansvarig, länsveterinär och civil beredskap/motsv.)

Smittskyddsläkarna i AB, C, D, E, G, M, O, S, T, W, X, Y, Z, AC, BD - läns lands-
ting/region

Totalförsvarets Hälsoskyddsförbund